

عنوان مقاله:

بررسی نمونه هایی از پرکاربردترین ضرب المثل ها در اردکان یزد

محل انتشار:

دومین همایش بین المللی زبان و ادبیات فارسی (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسنده:

غلامرضا هاتفی اردکانی - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد یزد

خلاصه مقاله:

ادبیات ضرب المثل یکی از ادبی ترین شاخه های ادب و کاربردی ترین و در عین حال عامیانه ترین آن هاست در حالی که به لحاظ ساختاری و سبک ادبی زیباترین، برجسته ترین، کامل ترین و در یک کلام، شاه کار سبک های متنوع بیانی محسوب می شود. در میان شیوه های چهار گانه ی بیانی (تشبیه ، مجاز ، کنایه و استعاره) استعاره از ویژگی بسیار مهم و اساسی برخوردار است چراکه یک دست به گردن تشبیه و دستی دیگر در گردن مجاز دارد. تشبیه است؛ چون بین دو چیز در یک یا چند وجه شبه، همگونی و یکسانی قرار می دهد. مجاز است؛ زیرا لفظ در غیر ما وضع له یعنی در غیر معنای اصلی اش استعمال می شود. استعاره نیز به لحاظ افراد و ترکیب بر دو قسم است. در افراد وجه شبه از یک شیء متنزع می شود، ولی در ترکیب از تعدادی اشیاء انتزاع می شود که آن را استعاره ی مرکب نامند و چنان چه استعاره ی مرکب شایع و مشهور شود آن را استعاره ی تمثیلیه نامند که این همان ضرب المثل است. این که از لحاظ سبکی شاه کار است بدین جهت است که بلاغت - اخص از فصاحت است یعنی هر بلاغتی فصاحت است نه عکس آن - مبتنی بر دو رکن اساسی است یکی ایجاز و دیگری رسایی خیر الکلام ما قل و دل یعنی بهترین کلام موجزترین و گویاترین است و این هر دو در ضرب المثل ها به اوج خود می رسند. بنابراین ضرب المثل ها در ادب فارسی از جایگاهی والا برخوردارند که نادیده گرفتن آنها خللی بزرگ بر بدنه ی ادبیات به ویژه ادب عامه وارد می شود. ما در این جستار، به بررسی محتوایی و روانشناختی ضرب المثل های به کاررفته در منطقه ی اردکان یزد بر اساس حروف الفبا می پردازیم که در نوع خود بی نظیر و شاذ تلقی می شوند.

کلمات کلیدی:

ضرب المثل، زبان زد، ادبیات عامه، فلکور، اردکان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/902576>

